

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА**

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до самостійної роботи і виконання розрахунково-графічного завдання
з навчальної дисципліни

«ЕКСПЕРТИЗА З ОХОРОНИ ПРАЦІ»

*(для студентів денної і заочної форм навчання
зі спеціальності 263 – Цивільна безпека)*

**Харків
ХНУМГ ім. О. М. Бекетова
2019**

Методичні рекомендації до самостійної роботи і виконання розрахунково-графічного завдання з навчальної дисципліни «Експертиза з охорони праці» (для студентів денної і заочної форм навчання зі спеціальності 263 – Цивільна безпека) / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова ; уклад. : Я. О. Серіков; Л. С. Колибельнікова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. – 9 с.

Укладачі: канд. техн. наук, доц. Я. О. Серіков,
асист. Л. С. Колибельнікова

Рецензент

В. Е. Абракітов, кандидат технічних наук, доцент кафедри охорони праці та безпеки життєдіяльності Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова

Рекомендовано кафедрою охорони праці та безпеки життєдіяльності, протокол № 1 від 29.08.2018.

ЗМІСТ

1	Загальні відомості.....	4
2	Рекомендації до виконання самостійної роботи.....	4
3	Рекомендації до виконання розрахунково-графічного завдання.....	4
	СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	7

1 ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Програма дисципліни «Експертиза з охорони праці» передбачає самостійне вивчення окремих питань, згідно зі змістом і тематикою дисципліни. Самостійна робота є складовою частиною навчального процесу на рівні підготовки бакалаврів. Вона сприяє розвитку навичок самостійного вирішення питань експертизи з охорони праці у виробничій діяльності.

Мета самостійної роботи – доповнення і закріплення знань, набутих за час вивчення теоретичного курсу, активізація творчих здібностей студентів, розвиток навичок роботи з нормативною і технічною літературою, з довідниками, а також підготовка до проведення самостійного аналізу відповідності створених безпечних та нешкідливих умов праці в усіх сферах виробництва вимогам законодавчих і нормативно-правових актів з охорони праці.

2 РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

На самостійну роботу, згідно з робочою навчальною програмою дисципліни «Експертиза з охорони праці», передбачено 100 годин для студентів денної форми навчання і 96 – для заочної.

Нижче, у таблиці 1, наведений перелік завдань, які студент повинен вивчити самостійно і оформити у вигляді звіту, рекомендований для цього час і порядковий номер джерела інформації у списку літератури.

Кожне завдання самостійної роботи студента (див. табл. 1) оформлюється під окремою відповідною назвою. Воно повинно включати довідки про методи застосування того або іншого об'єкту експертизи, використану літературу та інші матеріали.

3 РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ РОЗРАХУНКОВО-ГРАФІЧНОГО ЗАВДАННЯ

Протягом семестру студенти виконують розрахунково-графічне завдання (РГЗ), яке присвячене підготовці висновку експертизи з охорони праці щодо об'єктів підвищеної небезпеки. Пояснювальна записка РГЗ

містить 8-10 аркушів формату А4. Усього на виконання РГЗ програмою передбачено 30 годин для денної і 15 годин для заочної форми навчання самостійної роботи студента.

Теми, зміст розрахунково-графічного завдання наведені в таблиці 2.

Таблиця 1 – Тематика завдань для самостійного вивчення дисципліни «Експертиза з охорони праці», необхідний час для його виконання

№ з/п	Назва теми самостійної роботи студента	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	2	3	4
Тема 1	Основні визначення і поняття. Цілі і завдання курсу, його структура	15	13
Тема 2	Експертиза з охорони праці як складові системи управління охороною праці, навколишнього природного середовища	15	14
Тема 3	Нормативно-правове забезпечення експертизи з охорони праці	15	13
Тема 4	Обґрунтування передпроектної та проектної документації з позицій забезпечення охорони праці. Методики виявлення і оцінки рівня небезпечних і шкідливих виробничих факторів	15	14
Тема 5	Система управління охороною навколишнього середовища на підприємствах	5	13
Тема 6	Державна екологічна експертиза	5	14
Усього годин		70	93
Розрахунково-графічне завдання (ДФН)		30	-
Контрольна робота за темами змістових модулів (ЗФН)		-	15
Усього годин		100	108

Таблиця 2 – Тематика та зміст розрахунково-графічного завдання

№ з/п	Зміст розділу	Кількість годин
1	2	3
1.	Формулювання мети експертизи	5
2.	Складання переліку наданих на експертизу матеріалів	5
3.	Характеристика об'єкта експертизи	5
4.	Перелік нормативно-правових актів, на відповідність яким проводилася експертиза	5
5.	Оцінка наданих на експертизу документів та результат обстеження об'єкта експертизи	5
6.	Розробка та затвердження висновків	5
	Усього годин	30

Розрахунково-графічне завдання оформлюють у вигляді звіту на аркушах А-4 з титульною сторінкою з необхідними вихідними даними (назва університету, кафедра, назва звіту, прізвище та ініціали студента, спеціальність, курс та група, посада і прізвище викладача, який веде курс).

Правильно оформлене і в повному обсязі розрахунково-графічне завдання подається викладачеві на перевірку з наступним захистом.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про охорону праці : Закон України від 14 жовтня 1992 р. № 2694-ХІІ : за станом на 20 січня 2018 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1992. - № 49. - стаття 668.
2. Серіков Я. О. Основи охорони праці : навч. посібник / Я. О. Серіков ; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Харків : ХНАМГ, 2007. – 227 с.
3. Серіков Я. О. Безпека життєдіяльності – секюритологія : підручник для студентів вищих навчальних закладів / Я. О. Серіков, Л. Коженевські ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва. – [2-е вид.]. – Харків : ХНУМГ, 2013. – 427 с.
4. Серіков Я. О. Основи охорони праці : електронний навч. посібник / Я. О. Серіков ; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Харків : ХНАМГ, 2010.
5. Про прийняття за основу проекту Закону України про промислову безпеку : Постанова верховної Ради України від 24 червня 2009 р. № 1547-VI // Верховна Рада України. – 2009.
6. Про об'єкти підвищеної небезпеки : Закон України : за станом на 20 вересня 2011 р. – Київ : Парламенське видавництво, 2011. – 147 с.
7. Про експертні організації : Лист Держгірпромнагляду України від 03.07.2012 № 5489/0/11-07/6/12 [Електронний ресурс].– Режим доступу: http://bs-staff.com.ua/pb_ot/1041_50281_1.html.
8. Про затвердження Порядку видачі дозволів на виконання робіт підвищеної небезпеки та на експлуатацію (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки : Постанова Кабінету Міністрів України від 26 жовтня 2011 р. № 1107 // Офіційний вісник України. – 2011. - № 84. - с. 75.
9. Про затвердження Порядку визначення граничного розміру тарифу на проведення експертизи стану безпеки промислового виробництва суб'єкта господарювання : Постанова Кабінету Міністрів України від 04 листопада 2009 р. № 1251 // Офіційний вісник України. – 2009. – № 91. – с. 34.
10. Про затвердження Порядку проведення державної експертизи з питань техногенної безпеки проектів будівництва об'єктів, що можуть спричинити виникнення надзвичайної ситуації техногенного і природного

характеру та вплинути на стан захисту населення і територій, та переліку зазначених об'єктів : Постанова Кабінету Міністрів України від 20 серпня 2008 р. № 767 // Офіційний вісник України. – 2008. – № 67. – С. 11.

11. Про порядок проведення державної експертизи (перевірки) проектної документації на будівництво та реконструкцію виробничих об'єктів і виготовлення засобів виробництва на відповідність їх нормативним актам про охорону праці : Постанова Кабінету Міністрів України від 23 червня 1994 р. № 431 // Парламентське видавництво. – 1994. – № 57.

12. Про затвердження Порядку проведення огляду, випробування та експертного обстеження (технічного діагностування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки : затвердженого Постанова Кабінету Міністрів України від 26 травня 2004 р. № 687 // Офіційний вісник України. - 2004. - № 21. - с. 68.

13. Про ідентифікацію та декларування безпеки об'єктів підвищеної небезпеки (НПАОП 0.00–6.21–02) : Постанова Кабінету Міністрів України від 11 липня 2002 р. № 956 // Офіційний вісник України. – 2002. – № 29. – С.23.

14. Про затвердження Методики визначення ризиків та їх прийнятих рівнів для декларування безпеки об'єктів підвищеної небезпеки : Постанова Кабінету Міністрів України від 04 грудня 2002 р. № 637 // Міністерство праці та соціальної політики України. – 2002.

15. Методичні рекомендації щодо розроблення та оформлення висновків експертизи для видачі дозволів Державним комітетом України з нагляду за охороною праці та його територіальними управліннями : Наказ Держгірпромнаглядом України від 14 квітня 2004 р. № 99.

16. Про затвердження Порядку видачі дозволів Державним комітетом України з нагляду за охороною праці та його територіальними органами : Постанова Кабінету Міністрів України від 15 жовтня 2003 р. № 1631 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 42. – С. 50.

17. Сафонов В. В. Охорона праці під час виготовлення та монтажу будівель і споруд з металевих конструкцій : навч. посібник / В. В. Сафонов, Л. М. Діденко, В. В. Мелашич. – Київ: Основа, 2004. – 348 с.

18. Справочник по охране труда в жилищно-коммунальном хозяйстве / под ред. К. Н. Зайцева. – Киев : Строитель, 1987. – 290 с.

19. Средства защиты в машиностроении. Расчет и проектирование : справочник / под ред. С. В. Белова. – Москва : Машиностроение, 1989. – 368 с.

20. Защита от шума : справочник проектировщика / под ред. Е. Я. Юдина. – Москва : Стройиздат, 1974. – 135 с.

21. Денисенко В. В. Пожарная безопасность в строительстве : справочник / В. В. Денисенко, В. Г. Точилкина. – Киев : Строитель, 1987. – 304 с.

Виробничо-практичне видання

Методичні рекомендації

до самостійної роботи і виконання розрахунково-графічного завдання
з навчальної дисципліни

«ЕКСПЕРТИЗА З ОХОРОНИ ПРАЦІ»

*(для студентів денної і заочної форм навчання
зі спеціальності 263 – Цивільна безпека)*

Укладачі: **СЕРІКОВ** Яків Олександрович,
КОЛИБЕЛЬНІКОВА Людмила Степанівна

Відповідальний за випуск *В. Е. Абракітов*
За авторською редакцією

Комп'ютерне верстання *Л. С. Колибельнікова*

План 2018, поз. 238 М

Підп. до друку 27.12.2018. Формат 60 x 84/ 16.

Друк на ризографі. Ум. друк арк. 0,2.

Тираж 10 пр. Зам. №

Видавець і виготовлювач:

Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова,
вул. Маршала Бажанова, 17, Харків, 61002.

Електронна адреса: rectorat@kname.edu.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:

ДК № 5328 від 11.04.2017.